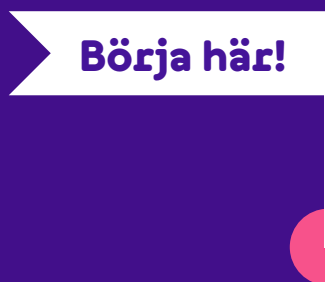
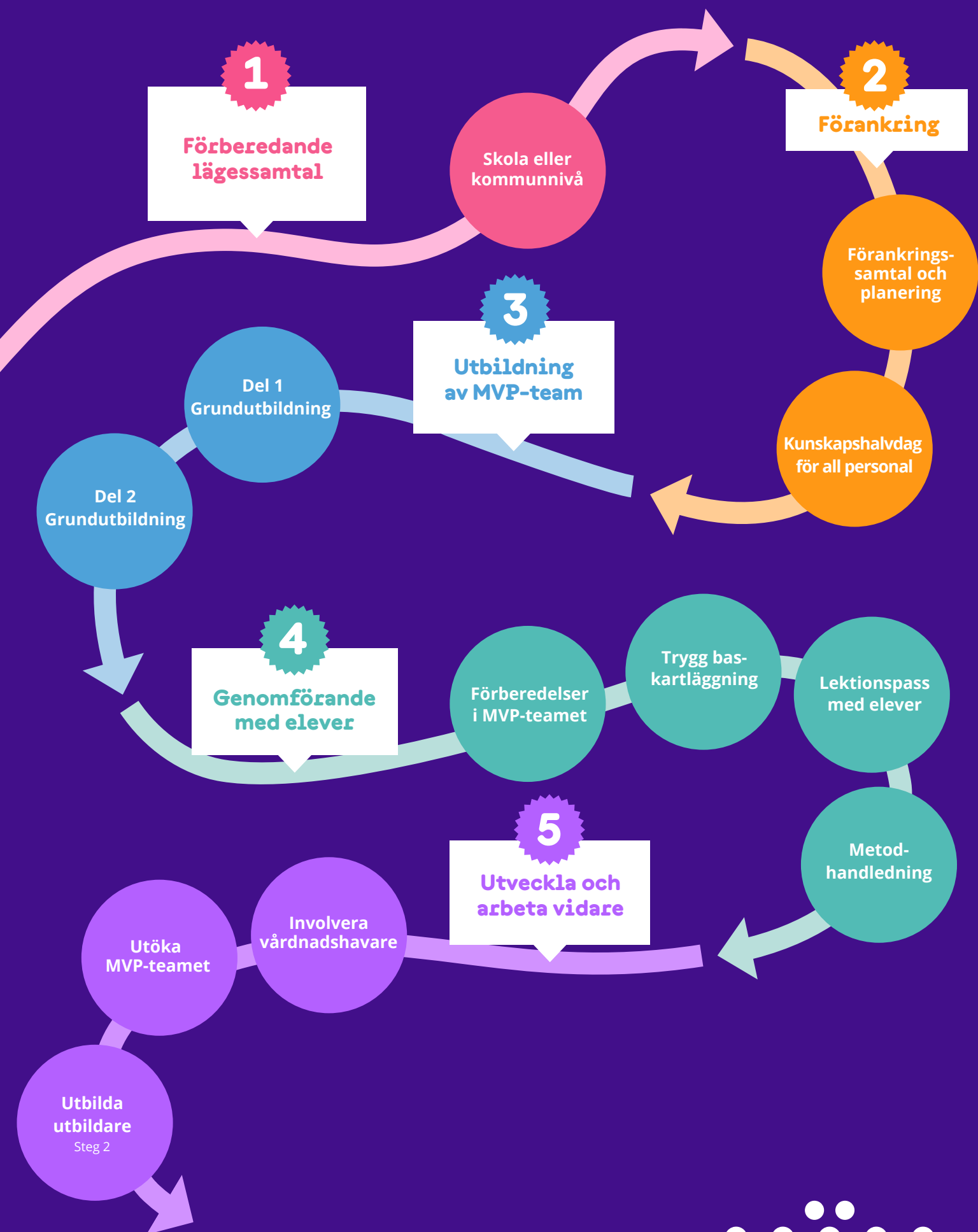

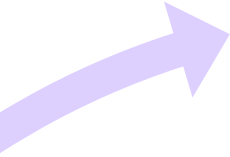
Implementeringsguide för MVP Skola

Introduktion

I det här implementeringsstödet hittar du information om hur ni kan komma igång med det våldspreventiva programmet MVP på er skola eller i er kommun. Här hittar du information om de grundläggande förutsättningar som krävs för att komma igång med arbetet. Du hittar även en översikt av hur arbetet kan läggas upp, från det första förankringssamtalet till att ni kommer igång med arbetet ute i klassrummen.

MVP

Mentors in Violence Prevention

Om MÄN

MÄN är en ideell, feministisk organisation som startade 1993. Vi arbetar med att förändra destruktiva normer kring maskulinitet för att mäns våld ska minska. Vår vision är en jämställd värld utan våld.

Kontakt

MÄN
Hammarby Allé 93
120 63 Stockholm

E-post: utbildning@mfv.se
Telefon: 08-17 82 00

Webb: www.män.se
www.mvpsverige.se

Förebygg våld med MVP

Målet med MVP är att deltagarna ska få diskutera och reflektera över våld, genus, skadliga normer och hur man kan agera som åskådare till våld. I förlängningen är målet att skapa en tryggare skola, genom att elever och personal får verktyg för att tillsammans kunna förebygga våld, trakasserier och kränkningar.

MVP är ett så kallat universellt våldspreventivt program. Det innebär att det riktar sig till alla elever på en skola, inte till specifika grupper. Målgruppen för MVP är elever på mellanstadiet, högstadiet och gymnasiet. Programmet består av en lektionsserie, med 6 obligatoriska grundpass och ett antal valbara temapass som skolan själv väljer bland. Lektionspassen handlar om olika typer av våld, normer och hur man kan agera mot våld. Hela lektionsserien genomförs med en och samma grupp, i halv- eller helklass, under en sammanhållen tidsperiod. Ofta förläggs lektionerna över en årskurs, ibland över två. Det är skolans eller kommunens utbildade MVP-team som håller i passen.

Materialet är digitalt

MVP-programmet är ett digitalt material som finns att tillgå via mvpsverige.se. Varje lektionspass har en egen bildpresentation, så att det är lätt för eleverna att hänga med. I presentationen finns även instruktioner för den som håller passet, med all information som behövs för att genomföra passet. På webbplatsen finns även fördjupningsmaterial och diskussionsforum.

Baseras på forskning

Metodmaterialet baserar sig på forskning från bland annat Världshälsoorganisationen (WHO) kring hur våldsprevention blir så effektiv som möjligt. MVP har även utvärderats två gånger i Sverige på uppdrag av Skolverket samt på uppdrag av Sveriges kommuner och regioner SKR. Utvärderingarna finns att ta del av på både Skolverkets och SKR:s webbplats.

Att implementera MVP

Från det att ni påbörjar arbetet med MVP till dess att ni genomfört den första lektionsserien med elever brukar det ta cirka 1–1,5 år. Baspaketet för materialet innehåller alla de utbildningsinsatser som behövs för att komma i gång. Om ni därefter behöver fylla på ert MVP-team så erbjuder MÄN öppna grundutbildningar för att komplettera teamen. MÄN erbjuder också en Steg 2-utbildning som ett sätt att möjliggöra för kommuner eller enskilda skolor att bli självförsörjande för MVP. Du kan läsa mer om våra öppna grundutbildningar och steg 2-utbildningen under "Utveckla och arbeta vidare".

Om arbetet initieras av skolan

Lägessamtalet är ett första samtal mellan er på skolan och oss på MÄN. Samtalet hålls i ett inledande skede, innan ni bestämmer er för att satsa på MVP. Inför detta samtal behöver ni ta reda på hur förutsättningarna att genomföra arbetet med MVP ser ut hos just er. Fundera över följande 4 punkter:

1. Hela skolan kommer att bli involverad

För att arbetet med MVP ska hålla över tid och fungera så bra som möjligt, så behöver hela skolan vara med på arbetet. All personal behöver förstå programmets utgångspunkter och varför arbetet är viktigt. Personalen behöver även ha en samsyn kring handlingsplaner och rutiner för att förebygga våld och trakasserier på skolan. Detta oavsett om de håller i passen eller inte. Det har även visat sig att ju fler professioner och verksamheter som samverkar kring det våldspreventiva arbetet, desto bättre resultat får man. Vi uppmuntrar därför alla skolor att engagera till exempel fritidspersonal, elevhälsan, fältassistenter, närpolisen och den lokala kvinno- eller tjejjouren i arbetet.

2. Arbetet ska hålla över tid

MVP är ett långsiktigt program. Med ett ordentligt implementeringsarbete bygger ni upp en struktur för att hålla igång arbetet under många år framöver. Det är därför viktigt att tänka långsiktigt i arbetet med att utse vilka som ska ingå i MVP-teamet, vilka klasser ni börjar med och hur utvärdering och uppföljningen ser ut.

3. Arbetet är en del av ett värdegrundsarbete

MVP erbjuder aktiva åtgärder för att arbeta med skolans värdegrund, för likabehandling och för att främja alla elevers lika rättigheter. Arbetet med programmet blir ett sätt för deltagare och lärare att träna sig i att ta ansvar för varandra och för sin närmiljö.

4. Arbetet måste bäras av ledningen

I de utvärderingar som gjorts av programmet blir det tydligt att ledningens roll är helt avgörande för resultatet av det våldspreventiva arbetet. Därför är det viktigt att det är ledningen på skolan som bär, driver och utvecklar arbetet med det våldspreventiva programmet. Det är även viktigt att arbetet lyfts in i den ordinarie strukturen och att personal och elever får rätt förutsättningar för att kunna genomföra arbetet.

Om arbetet initieras av kommunen

Om arbetet med MVP initieras från kommunens håll, finns det några saker som kan vara bra att tänka på, utöver de fyra punkter som nämns under rubriken "Om arbetet initieras av skolan". Vi rekommenderar att ni har följande utgångspunkter i implementeringen:

1. Börja med en eller två skolor

Om ni vill dra igång i en helt ny kommun, så rekommenderar vi att ni pilottestar programmet på en eller två skolor till en början. Programmet behöver anpassas efter lokala förutsättningar, till exempel när det gäller uppbyggnad av det team som ska hålla i lektioner. Genom att börja i liten skala skapas möjligheter för att bygga en fungerande struktur innan arbetet påbörjas i stor skala.

2. Arbetet måste vara förankrat på skolan

Om arbetet initieras utifrån, från kommunen, så är det extra viktigt med förankringsarbetet på de berörda skolorna. Både ledning och övrig personal behöver förstå att det rör sig om omfattande program och att de behöver vara delaktiga i hela processen. Skolan/skolorna behöver känna ägarskap över processen, då arbetet genomförs tillsammans med deras elever, som ju de har bäst kunskap om.

3. Alla elever ska få ta del av insatsen

MVP är ett så kallat universellt våldspreventivt program, som riktar sig till alla elever och inte till specifika elevgrupper. Det betyder att ni bör välja en skola/skolor där det finns en grundtrygghet i elevgruppen, utan pågående större konflikter, och där organisationen är stabil. Detta då programmen inte är till för att lösa akuta situationer eller incidenter, utan har fokus på det förebyggande tidiga arbetet.

Förankringssamtal

När ni har bestämt er för att ni vill satsa på MVP, och vi har skrivit avtal om att ni köper baspaketet, så planerar vi in ett förankringssamtal med ledningsgruppen på skolan. Fokus i detta möte ligger på ledning och styrning samt vilka förutsättningar som behöver finnas på plats för att genomföra arbetet på bästa sätt. Rektor/biträdande rektor, elevhälsa och andra nyckelpersoner bör delta – de som har inflytande över pengar, personal och schema. Detta möte ingår i baspaketet.

Planering framåt - readinessverktyg

Som ett stöd i implementeringsarbetet av MVP har vi tagit fram ett readinessverktyg. Vertyget syftar till att stötta ert planeringsarbete framåt och synliggöra vad ledningen behöver tillgodose för att skolan ska lyckas så bra som möjligt i det våldspreventiva arbetet med MVP. Readinessvertyget ingår i baspaketet.

Kunskapshalvdag

Som ett sista steg i förankringen håller vi på MÄN en kunskapshalvdag för all personal på skolan där vi går igenom grundläggande utgångspunkter för MVP. Syftet är att ge personalen en gemensam syn på våld, genus och åskådarperspektivet. Målet är att skapa en förståelse för vad arbetet med programmen innebär och en medvetenhet och beredskap kring frågorna som lyfts i MVP. Det är viktigt att så många som möjligt från skolans personal är med, inklusive elevhälsa, administrativ personal, vaktmästare och lokalvårdare. All personal behöver ha en grundläggande kännedom om programmets ämnen för att kunna bära arbetet, både i och utanför klassrummet. Kunskapshalvdagen ingår i baspaketet.

3 Utbildning av MVP-team

Efter tid av förankring och planering är det dags att börja utbilda teamet som ska jobba med materialet ute i klasserna. Vår rekommendation är att ni sätter ihop ett team med personer som visat intresse och som har utrymme i sin tjänst att kunna genomföra arbetet. Teamet bör bestå av minst sex personer, men hur stor gruppen ska vara beror på skolans storlek. På en större skola behöver gruppen vara större. Maxtak för antal deltagare vid en grundutbildning är 24 personer.

Tänk in att programmet ska hålla över tid, och att personer som jobbar i teamet kan komma att byta arbetsplats så att teamet naturligt minskar över tid. Med en större grupp finns det även större möjlighet att stötta varandra internt och utbyta erfarenheter inom teamet.

Grundutbildning för MVP-ledare

Grundutbildningen ingår i baspaketet och består av två delmoment:

Del 1. Teori

Den första delen av teamets utbildning är en teoretisk del. Deltagarna får individuellt genomföra en webbutbildning i MVP:s förändringsstrategier. Vi räknar med att personalen behöver 2-3 timmar för denna första del. Del 1 av grundutbildningen måste göras innan del 2, då den andra delen av utbildningen förutsätter inhämtad kunskap om MVP:s teoretiska grund.

Del 2. Praktik

Del 2 består av en tvådagarsutbildning, då vi från MÄN är på plats hos er. Vi går igenom metodmaterialet, rollen som MVP-ledare och vilka praktiska förutsättningar som krävs i form av planeringstid och uppföljning. Teamet får öva sig på att hålla övningar för varandra och vi diskuterar bland annat motstånd som kan uppstå i klassrummet. En viktig del för deltagarna är även att få reflektera över sin egen position i förhållande till eleverna. Efter del 2 av grundutbildningen är teamet redo att dra igång lektionsserien med eleverna.

Förberedelser i MVP-teamet

När all personal utbildats är det dags att lägga upp en plan för hur arbetat med lektionsserien ska integreras i verksamheten. MVP-teamet får checklistor som stöd för att se över och besluta om praktiska delar. Exempel på förberedelser är att bestämma i vilka årskurser MVP ska genomföras, schemalägga lektioner och lokaler, utse ledarpar och planera tid för förberedelser, uppföljning och utvärdering.

Trygg bas-kartläggning

Innan lektionsspassen startar ska skolan genomföra en så kallad Trygg bas-kartläggning för att säkerställa att elever har tillgång till en trygg vuxen om lektionsserien väcker jobbiga känslor. Det är viktigt då det i princip alltid finns elever som lever med våld – hemma, online, i skolan eller på fritiden. Vägledning för hur kartläggningen kan göras finns på MVP:s lärplattform.

Lektionspass med elever

Nu är det dags att genomföra lektionsspassen med eleverna. Materialet består av färdiga lektionspass kopplat till våld, normer och åskådaringripanden. Varje pass är 60 minuter (högstadiet/gymnasiet) och 50 minuter (mellanstadiet). Sex av dessa pass är obligatoriska (MVP:s grundpass) och ska genomföras i en satt ordning. Utöver grundpassen väljer personalen själva minst fyra temapass utifrån de teman som anses mest givande för eleverna. Vår rekommendation är att passen hålls varannan eller var tredje vecka för att skapa kontinuitet. Ett bra sätt att är även att skapa årshjul, där alla klasser följer samma struktur.

För- och eftermätning (högstadiet/gymnasiet)

I det första och sista grundpasset för högstadiet och gymnasiet ingår en digital enkät som eleverna får fylla i. Enkäten består av frågor kopplat till ens egen benägenhet att ingripa vid olika former av våld och kränkningar. Genom att använda för- och eftermätningen får ni möjlighet att följa upp och utvärdera effekterna av MVP-arbetet på er skola.

Metodhandledning

När ni kommit igång med att hålla lektionspass med elever finns det möjlighet att boka handledningstillfällen med utbildare från MÄN. Det ingår tre handledningstillfällen á 2 timmar som en del av baspaketet. Ni bokar dessa handledningstillfällen genom att kontakta utbildning@mfj.se.

5

Utveckla och arbeta vidare

Nedan listar vi olika sätt att utveckla det våldspreventiva arbetet med MVP.

Involvera vårdnadshavare

Som ett sätt att involvera föräldrar och vårdnadshavare i arbetet med MVP tillhandahåller MÄN ett workshopmaterial riktat till föräldrar och vårdnadshavare på skolor där metodprogrammet har implementerats. Materialet kan användas på till exempel föräldramöten eller andra forum där skolan och personalen har möjlighet att samla skolans föräldragrupper. Workshopen kan hållas av MVP-teamen och krävs ingen ytterligare utbildning i för att genomföra.

Utöka MVP-teamet

Om MVP-teamet behöver förstärkas – till exempel om personal har slutat eller inte längre har utrymme i sin tjänst – kan skolan skicka nya medarbetare till MÄN:s öppna grundutbildningar, som hålls varje termin. För att delta krävs att MVP-programmet redan är implementerat på skolan samt att det finns ett aktivt avtal och en giltig licens. Kostnaden är 5 000 kr per deltagare. Datum, plats och anmälan hittar ni i kalendern på MVP:s digitala lärplattform.

Utbilda utbildare - MVP Steg 2

För att stärka långsiktighet och kontinuitet i MVP-arbetet erbjuder MÄN möjligheten för kommuner och skolor att utbilda lokala utbildare i MVP – så kallade Steg 2-utbildare. Syftet är att skapa egen kapacitet för att utbilda ny personal och säkra återväxten av kompetens. Genom att utbilda personal i Steg 2 får kommunen/skolan rätt att utbilda ny personal och starta upp MVP på fler skolor i kommunen

Vem kan bli Steg 2-utbildare?

För att gå Steg 2-utbildningen behöver du ha gått MVP:s grundutbildning och hållit lektionsserien med elever (eller motsvarande). Deltagare utses av rektor eller annan ansvarig i kommunen. Det är viktigt att den som utses har tid och mandat att utbilda ny personal och leda MVP-arbetet, i dialog med skollledning och MVP-team. MÄN rekommenderar att varje kommun har minst två aktiva Steg 2-utbildare för att skapa långsiktighet och förankring.

Två sätt att utbilda Steg 2-utbildare i MVP:

1. Öppen Steg 2-utbildning i Stockholm

MÄN anordnar öppna Steg 2-utbildningar en gång per termin.

Deltagare reser till Stockholm för en tvådagarsutbildning tillsammans med personer från andra kommuner.

Kostnad: 20 000 kr/deltagare (exkl. resa och boende, som kommunen bekostar). Datum och anmälan annonseras i kalendern på MVP:s digitala lärplattform.

2. Steg 2-utbildning på plats i kommunen

Kommunen köper in en egen steg 2-utbildning. MÄN:s utbildare kommer till er och håller en tvådagarsutbildning exklusivt för er grupp (max 10 deltagare).

Kostnad: 100 000 kr (exkl. lokal, resa och eventuellt boende för utbildarna som kommunen bekostar). Beställning av steg 2-utbildning görs genom att mejla utbildning@mfj.se.

Överenskommelse och utbildarkostnad

Som steg 2:are skrivs en överenskommelse som löper årsvis. Denna överenskommelse är kopplad till en utbildarkostnad på 10 000 kr/person och år. Den som blir utbildad i steg 2 har enbart rätt att utbilda inom den kommun som överenskommelsen gäller.

BILAGA 1 **Fördelar med MVP**

Här sammanfattar vi fördelarna med att arbeta med MVP.

Systematiskt värdegrundsarbete

MVP är ett sätt för skolan att arbeta systematiskt med många av de delar som skolan är ansvarig att arbeta med. Det kan handla om systematiskt värdegrundsarbete eller frågor kring jämställdhet, elevers inkludering och delaktighet. MVP hjälper er att jobba strukturerat med alla dom här delarna.

Tillsammans för en tryggare skola

Vi vet att våld är vanligt förekommande på våra skolor idag. Att arbeta med MVP ökar medvetenheten om våld och våldets konsekvenser, och ger deltagarna ett språk för att prata om våldet. Lektionsserien hjälper er att få igång ett samtal om detta i klassrummet. Deltagarna får också öva sig på hur man kan ingripa om man blir åskådare till våld. På så sätt skapas en tryggare skola för alla, där fler vågar säga ifrån.

Sveriges enda utvärderade våldsförebyggande program

MVP är det enda effektutvärderade våldsförebyggande programmet som finns i Sverige. Vi på MÄN arbetar löpande med att vidareutveckla MVP:s metodmanualer för att materialet ska förbli relevant och verklighetsnära. Löpande revideringar baseras på resultaten av effektutvärderingar, användarnas feedback liksom vår egen erfarenhet av att arbeta med metoden ute i kommunerna.

Nätverksträffar och erfarenhetsutbyte

Ett 50-tal kommuner runtom i landet jobbar med MVP Skola. Vissa har arbetat länge med materialet, med det sagt finns mycket erfarenhet och praktisk kunskap att ta del av. Varje termin anordnar MÄN inspirationsträffar för MVP-ledare runt om i landet med syfte att möjliggöra fortbildning och erfarenhetsutbyte i det våldsförebyggande arbetet. Terminsvis ses även Steg 2-nätverket i MVP med ledning av MÄN. Utöver dessa träffar finns MÄN tillgängliga för processledning och stöd vid behov.

Översikt lektionspass

MVP

Mellanstadiet

Grundpass:

1. Introduktion
2. Vad är en åskådare?
3. Vad är våld?
4. Vad är normer?
5. Påhittade könsnormer
6. Avslutning

Temapass:

Sara får ont i magen (scenario)

Skjbråk och maktlekar

Hur förändrar vi normer?

Alexander som ville vara prinsessa (scenario)

Hur kan vi hjälpa Alexander? (rollspel)

När Leila spelade basket (scenario)

Hur kan vi hjälpa Leila? (rollspel)

När Nor skulle gå hem (scenario)

Hur kan vi hjälpa Nor? (rollspel)

MVP

Högstadiet

Grundpass:

1. Introduktion
2. Vad är en åskådare?
3. Vad är våld?
4. Vad är könsnormer?
5. Vad är rasism?
6. Avslutning

Temapass:

Vad är normer?

Skjbråk och jargonger

Heteronormen

Vad får oss att ingripa?

Vad är svenskt?

Att stå upp mot rasism (scenario)

Våld online (scenario)

Prata om porr

Porr och normer

Vad är samtycke?

Bara på skj eller våld? (scenario)

Hur säger man ifrån till en vän? (scenario)

Skapa egna scenarion

MVP

Gymnasiet

Grundpass:

1. Introduktion
2. Vilken åskådare är du?
3. Vad är våld?
4. Trånga genusregler
5. Vad är rasism?
6. Avslutning

Temapass:

Vem vill du vara på nätet?

Heteronormen

Gruppträck

Våldtäkt, vad är det?

Vad är svenskt?

Stå upp mot rasism! (scenario)

Våld som fortsätter online (scenario)

Porr och normer

Våld går att förebygga

Skydda eller förebygga?

Skapa egna scenarion

